

EXPUNERE DE MOTIVE

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

În România, Legea nr. 59 asupra cecului a fost adoptată în anul 1934, fiind inspirată de Convenția de la Geneva din 1930 prin care a fost adoptată Legea uniformă asupra cecului.

De la data adoptării actului normativ și până în prezent, tehnologia aplicabilă în domeniul bancar și în domeniul plăților fără numerar a cunoscut progrese deosebite. Pentru a se asigura o modernizare a procesării cecului, în mai 2008 a fost adoptată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 38/2008, aprobată prin Legea nr. 127/2009, pentru modificarea și completarea Legii nr. 59/1934 asupra cecului prin care s-a reglementat trunchierea (prezentarea electronică la plată a cecului). Prin acest mecanism, s-a digitalizat etapa de prezentare la plată a instrumentelor de debit, prin transmiterea unei imagini în formă dematerializată prin rețeaua interbancară de comunicații securizată, fără să mai fie necesară transmiterea între bănci a instrumentului de debit pe suport hârtie. S-a asigurat astfel o soluție de procesare automată a instrumentelor de debit, astfel încât să se asigure reducerea ciclului de compensare și decontare, reducerea costurilor de procesare, asigurarea unui nivel ridicat al securității și furnizarea de servicii de plăți operative și eficiente pentru instituțiile de credit și pentru utilizatorii non-bancari.

În prezent, în cadrul mecanismului de trunchiere, primirea instrumentelor de debit de la client se face în continuare în original, pe baza instrumentului emis pe suport de hârtie, purtând semnătura olografă, în agențiile bancare, beneficiarii fiind nevoiți să prezinte fizic instrumentele de debit în agențiile bancare la care au conturile deschise. Acest lucru presupune un efort suplimentar și cheltuieli importante atât pentru beneficiari, cât și pentru instituțiile de credit, ținând cont, cu atât mai mult, de contextul pandemic actual și de necesitatea instituirii, inclusiv la nivel legislativ, a unor mecanisme care să protejeze, în mod adecvat, integritatea fizică și ocrotirea sănătății publice a cetățenilor.

Deși, în ultimii ani, utilizarea cecului a cunoscut o scădere, acesta prezintă în continuare interes, fiind folosite între partenerii comerciali mai mult cu rol de instrumente de garantare, prezentând și avantajul amânării la plată.

Instituțiile de credit trec printr-o puternică transformare care vizează creșterea eficienței, îmbunătățirea vitezei și acuratețea proceselor operaționale, reducerea costurilor, precum și

extinderea digitalizării spre servicii mai complexe, ceea ce face necesară și adaptarea în mod corespunzător a legislației în materia acestui instrument de plată.

II. OBIECTUL DE REGLEMENTARE

- A. Adaptarea dispozițiilor legale în vigoare astfel încât să permită, pe lângă situația actuală a remiterii la încasare a instrumentului de către posesor către banca sa în original, pe suport hârtie, și remiterea spre încasare a imaginii instrumentelor de debit, transmisă prin intermediul unui canal electronic securizat, cu asigurarea unui nivel ridicat de securitate, în concordanță cu cele mai bune practici în domeniu – *digitalizare parțială (extinderea unui segment din cadrul procedurii de trunchiere până la nivelul posesorilor de instrumente)***

Remiterea spre încasare a imaginii cecului de către posesor către banca sa, prin intermediul unui canal electronic securizat vine în contextul reglementării procesării electronice a cecului utilizând trunchierea, introdusă prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 38/2008, aprobată prin Legea nr. 127/2009, pentru modificarea și completarea Legii nr. 59/1934 asupra cecului.

Propunerile de completare a legii au în vedere prezentarea la plată a imaginii cecului original, printr-un canal electronic securizat, în conformitate cu standardele de securitate stabilite de autoritatea competentă și cu criteriile de eligibilitate stabilite în normele și politicile interne ale instituțiilor de credit. Imaginea cecului original este definit în propunerea de act normativ ca reprezentând copia electronică a cecului, transmiterea de către beneficiar a imaginii cecului în format electronic fiind necesar a fi realizată astfel încât să se asigure autenticitatea și integritatea acestuia, prin utilizarea oricăror procedee și standarde tehnice admise de lege.

- B. Redefinirea, respectiv reformularea unor elemente obligatorii prevăzute pe cec, ținând cont de funcțiunile și modul de organizare actuale ale instituțiilor de credit**

Propunerea legislativă propune introducerea, respectiv reformularea unor elemente obligatorii prevăzute pe cec, anume denumirea de cec exprimată în limba română, ordinul necondiționat de a plăti, denumirea instituției de credit, locul plății, data și locul emiterii, semnătura emitentului și definirea acesteia, numele/denumirea trăgătorului, codul trăgătorului, codul posesorului. Semnătura trăgătorului a fost definită ca reprezentând semnătura olografă a persoanei fizice având calitatea de trăgător sau, după caz, împuternicitul acesteia, respectiv semnătura olografă reprezentanților legali ori a împuterniciților persoanelor juridice care se obligă ori a reprezentanților legali sau a împuterniciților altor categorii de entități care utilizează astfel de instrumente.

De asemenea, ținând cont de faptul că plata instrumentelor de debit se realizează la nivelul instituției de credit, indiferent de locul unde se prezintă la plată, propunerea legislativă exclude din categoria elementelor de validitate a instrumentului de debit locul plății și locul emiterii, caz în care legea aplicabilă se va determina în raport cu locul de la sediul social al trasului, iar

competența teritorială a instanței de judecată se va stabili potrivit regulilor generale în materia competenței teritoriale a instanțelor de judecată.

Totodată, în vederea facilitării actului de justiție și a asigurării celerității, propunerea legislativă propune eliminarea competenței judecătorești de a întocmi protestele, dar și eliminarea competenței exclusive a președintelui judecătorești de soluționare a cererilor de anulare a titlului, în caz de pierdere, sustragere sau distrugere a instrumentului de debit, situație în care urmează a fi aplicabile dispozițiile legale generale de drept procesual.

C. Clarificarea rolului fiecăruia dintre participanți la procesul de plată a cecului în conformitate cu practicile actuale în materie de plăți și pe fondul dezvoltării comunicațiilor electronice în relațiile de plată

În propunerea de act normativ se stabilesc obligațiile instituțiilor de credit aplicabile atât în cazul transmiterii instrumentului de debit în original, purtând semnătură olografă, cât și în cazul transmiterii imaginii titlului original.

În acest sens, se prevede că atunci când se prezintă la plată un cec, acestea au obligația de a verifica dacă imaginea cecului original, în format electronic, respectă în formă și conținut prevederile legale și obligația de a garanta acuratețea și conformitatea informațiilor relevante pentru trunchiere, transmise electronic cu datele din imaginea cecului original în format electronic, precum și dacă circulația acestuia în mediul electronic respectă standardele de securitate.

D. Introducerea posibilității de retragere de la decontare a unui instrument de debit la solicitarea scrisă a beneficiarului

Propunerea legislativă prevede posibilitatea posesorului instrumentului de a solicita retragerea din circuitul bancar, în baza unei solicitări adresate instituției sale de credit, prin orice mijloace de comunicare agreate, dacă nu a fost debitat contul clientului plător sau dacă nu a fost inițiat refuzul la plată pe contul acestuia, situație în care posesorul își asumă consecințele retragerii de la decontare iar instrumentul de debit nu va mai putea fi prezentat la plată.

E. Actualizarea terminologiei juridice, simplificarea și completarea articolelor în scopul clarificării înțelesului acestora

Propunerea legislativă își propune, pe de o parte să actualizeze terminologia juridică, în acord cu normele de tehnică legislativă, iar pe de altă parte să simplifice și să completeze textele de lege în vederea clarificării înțelesului acestora.

Între propunerile de clarificare a înțelesului textelor de lege, s-a propus completarea art. 30 din lege, având în vedere că, în practică, au fost făcute diferite interpretări cu privire la modul de calcul al termenelor de valabilitate. Modalitatea de calcul a termenului de valabilitate a cecului trebuie să fie clară și precisă, în raport de aceste termene fiind identificate și motivele de refuz la plată, inclusiv regimul de interdicție bancară. Față de aceste considerente, propunerea legislativă propune reformularea art. 30, prin raportarea modalității de calcul a termenului la zile calendaristice, urmând a-și începe cursul din ziua următoare datei emiterii.

F. Eliminarea textului unor articole care nu mai sunt de actualitate

Propunerea legislativă propune eliminarea cecului circular, a cecului barat, a cecului plătit în cont, a cecului netransmisibil și a cecului de călătorie, pentru asigurarea adaptării legii la practica bancară curentă, acest tipuri de instrumente nemaifiind utilizate.

În prezent, cecurile sunt emise în format nou, fiind barate prin pre-tipărire, față de cecurile emise în format vechi, nebarate la momentul tipăririi și trebuiau barate doar dacă se dorea încasarea printr-o casă de compensație. Bararea specială dădea dreptul beneficiarului să încaseze cecul în contul deschis la o anumită instituție de credit indicată de acesta între liniile de barare generală, astfel transformându-se un cec cu barare generală într-un cec cu barare specială. Întrucât casele de compensație au fost închise, decontarea se realizează în prezent doar prin intermediul sistemului electronic de plăți SENT, potrivit Convenției privind decontarea interbancară a instrumentelor de debit sau la nivel intra-bancar. Încasarea unui cec este posibilă în prezent doar în contul beneficiarului, deschis la instituția de credit a beneficiarului (instituția de credit care a prezentat cecul la plată) și nu în alt cont al beneficiarului deschis la o altă instituție de credit (în cazul beneficiarilor care au conturi deschise la mai multe bănci și doresc încasarea creanțelor în conturi colectoare, la o anumită instituție de credit).

Totodată, în prezent nu mai există cecuri în numerar, cu cupiura înscrisă pe spate, acestea fiind utilizate de clienți pentru ridicarea salariilor de la casieria băncii sau între instituțiile de credit, aceste instrumente fiind înlocuite cu ordinele de plată, respectiv transfer de credit. Tot astfel, în prezent, nu se mai utilizează nici cecurile de călătorie.

III. IMPACTUL SOCIO-ECONOMIC AL PREZENTULUI ACT NORMATIV

A. Impactul asupra mediului de afaceri

Va avea impact pozitiv asupra mediului concurențial din sectorul bancar, prin prisma digitalizării parțiale a procesului de încasare a instrumentelor de debit de către posesor către banca sa, prin utilizarea canalelor electronice securizate și prin redefinirea și reformularea unor elemente obligatorii, în raport cu funcțiunile și modul de organizare actuale ale instituțiilor de credit, precum și prin transpunerea practicilor actuale în materie de plăți și pe fondul dezvoltării comunicațiilor electronice în relațiile de plată.

Totodată, modificările propuse au implicații pozitive și din perspectiva clientului beneficiar eligibil, pe de o parte fiind redus în mod semnificativ timpul și costurile asociate deplasării la instituția de credit pentru prezentarea în original a instrumentelor de debit, iar pe de altă parte fiind astfel asigurată o mai mare mobilitate, acces facil, transparență, siguranță și securitate în cadrul procedurilor de lucru.

Din perspectiva instituțiilor de credit, modificările legislative propuse vor asigura o reducere a costurilor generate de primirea în agenție a instrumentelor de debit, automatizarea proceselor și optimizarea fluxurilor de lucru, precum și oferirea unei alternative de procesare moderne pentru clienții selectați prin aplicarea unor criterii de eligibilitate.

B. Impactul social - grupurile-țintă demografice și sociale afectate

Grupurile asupra cărora propunerea legislativă produce efecte sunt constituite din instituțiile de credit și clienții acestora, persoane fizice sau juridice, care utilizează cambiiile și/sau biletele la ordin ca instrumente de plată.

IV. Aspecte de tehnică normativă

Sub aspectul tehnicii normative, inițiatorii utilizează evenimentul legislativ constând în modificarea și completarea unei legi în vigoare, respectiv Legea 59/1934 asupra cecului.

Față de cele prezentate, supunem Parlamentului spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 59/1934 asupra cecului.

Inițiatori:

Gabriel ANDRONACHE, deputat PNL

Alina - 2000
LADAN
UDMR

Iulia SCÂNTEI, senator PNL

STANCU IONEL

Ioan CUPȘA, deputat PNL

HALIU NICUȘOR

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative privind

**Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 59/1934
asupra cecului**

Nr. Crt.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1	MURDAR IULIAN-ALEXANDRU	PNL	
2	BILEA SERGIU	PNL	
3	KISS FĂNOȘ	PNL	
4	DUMITRU FLORIAN EMIL	PNL	
5	LEORCANU LAURENȚIU	PNL	
6	STĂNESCU VERTUȚA	PNL	
7	Thellmann Christine	PNL	
8	GUDY MICHAEL	PNL	
9	FĂGĂRAȘIAN VALENTIN	PNL	
10	ĂURĂMEȘCU GABRIEL	PNL	
11	SĂRMĂȘ SABIN	PNL	
	BOTA CĂLIN ION	PNL	
12	MORAR OLIVIA ANA	PNL	
13	BURDUJA SERASTIAN	PNL	
14	YUTUCĂ BOGDAN	PNL	
15	MOȘIN RADU-MARCEL	PNL	
16	BURACU CĂSTINA	PNL	
17	MĂCUTĂ ȘORIM	PNL	

Tabel cu inițiatorii propunerii legislative privind

Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 59/1934 asupra cecului

[illegible]